

Vapaa Ajattelija

1/86

Biblia pauperum tulee taas

Kysymykset: Kimmo Sundström
Vastaukset: Juha Keränen
Piirrokset: Antti Vaartimo ja Sid

Biblia pauperum on latinaa ja tarkoittaa köyhien, mikä keskiajalla oli sama kuin oppimattomien, Raamattua. Tarkemmin ottaen siinä oli kysymys kokoelmasta Vanhan ja Uuden testamentin tapahtumien kuvia ja sellaisia alkoi esiintyä vuoden 1300 vaiheilla. Nykyajan Biblia pauperumit ovat kuitenkin vallan muuta: avantgardistisia science fiction -noualleja, joiden aiheena on Jumala!

Kimmo Sundström: – Niin, olette julkaisseet tällaisen lehden, jonka nimi on *Biblia pauperum*. Mistä tässä oikein on kysymys, jostakin *Mustan valehtelijan* proletaaripainoksesta?

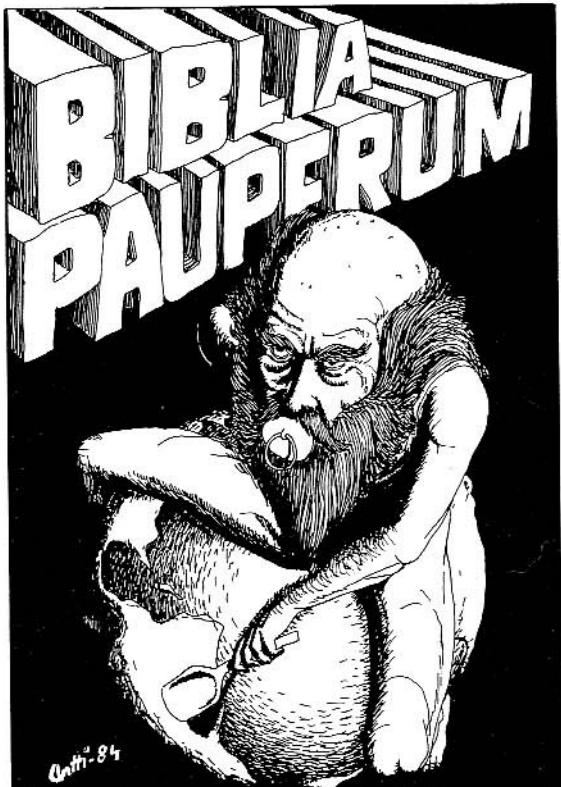
Juha Keränen: – Proletaari? Noin hienoa sanaa ennen ole kuullutkaan. Tämän Biblia pauperumin oma juttuni, *Olipa kerran... & ... Vaan sen pituinen se*, on kehystarina, joka kokoaan muita novelleja. Se oli pyörinyt pitkään mielessäni, mutta vasta Mikkelissä sain kesällä 1984 hankittua ylimääräistä rahaa voidakseen tehdä näyttävän lehden. Lehden teema ei ollut itsestäänselvyys; täytyi keksiä jotain uutta. Uskontoaiheet ovat turhankin tarkoin kaluttuja, joten päätin iskeä suo-raan huipulle, itse Jumalaan.

Bibliassa käytin ensimmäisen kerran taiteilijanimenäni *Sikailija Sid* (se pirullisempi minä).

KS: – Mistä saitte idean Biblia pauperumista?

JK: – Nimi Biblia pauperum sattui silmääni kirjapainossa, jossa tuona kesänä työskentelin. Nappasin sen jostain Koulu-tv:n tulevaa ohjelmistoa -esitteestä. Leheni kannesta unohtui teksti: Biblia Pauperum, tuttu TV:stä!

KS: – Biblia pauperum sisältää vajaa kymmenen novellia, yhden sarjakuvan ja pari kymmentä

piirrosta. Tekijötä on yhteensä kymmenkunta. Voitko kertoa lyhyesti keitä he ovat ja mikä on kunkin panos lehdessä?

JK: – Anetta Meriranta, Toni Jerrman, Tuomas Kilpi, Veikko Rekunen ja Mika Niemi ovat kirjoittaneet science fiction -noualleja alan lehdissä.

töön kohtalaisen säännöllisesti. Jerrman, Kilpi sekä sarjakuvataiteilijani *Kivi Larmola* toimittavat *Helsingin Science Fiction Seuran Tähtivaeltaja-lehteä*. *Veikko Rekunen* taas kiukkuu *Suomen Tieteiskirjoittajat r.y:n* puheenjohtajan pallilla. Häntä voitaisiin kutsua Suomen sf:n Grand Old Manaksi.

Lehden kuvittajat ovat kaikki vanhoja tuttuja sarjakuvapiirtäjiä: *Reima Mäkinen*, *Pekka A. Manninen* ja *Antti Vaartimo*. Puhtaaksikirjoitus, lay-out, painokustannukset, markkinointi sekä voitot (?) kulkevat minun aikana ja rahapussini kautta.

KS: – Lehti on kalliin näköistä painotyötä. Tulliko yrityksestä konkurssi?

JK: – Voitot ja tappiot eivät sinänsä minua kiinnosta. Teen lehtiä silloin kun huvittaa, panenne sitten jakeluun ja katson kiinnostaisiko ajatusmaailmani muitakin. Bibliasta on myyty vasta kolmannes, joka rahallisesti on suurin piirtein puolet painokustannuksista.

KS: – Novellilla ”*Bonifatiuksen perillinen*” vaikuttaa olevan yhtymäkohtia historian *Bonifatiukseen*, joka teki kristillistä käännytystyötä 700-luvun alussa saksalaisten keskuudessa ja kaasi mm. Donarin pyhän tammen Geismarissa. Mitä mieltä olet, voitaisiinko kristinuskon konnuksien historiaa käyttää nykyaisen sarjakuvan ja novelliikan innoittajana? Vai onko tämä liian kaukaa haettua?

JK: – Ei ole kaukaa haettua. Viitaukset Raamatun tapahtumiin ovat sarjakuvassa ja novellistiikassa yleisiä, mutta perinteiset Jeesus, Aatami ja Eeva alkavat olla loppunkulutettuja. Sen siaan nämä vähemmän käytetyt hahmot, kuten Bonifatius, tuovat lisävärää vanhoihin kuvioihin.

KS: – *Saasta-nimisessä* kirjoituksessa on nähdäkseni yritetty tapailla inhottavuuden rajoja. Samaan aikaan siinä puhutaan ”viisaasta ja arme-

liaasta” Jumalasta. Siinä on mielestääni latautunutta ahdistusta hyvin paljon. Miten tulkitset tästä novellia? Onko siinä mielestäsi jumalanpilkkaa? Jos on, kannattaako tällaista enää kirjoittaa – eihän sillä saa nykyisin edes menolippua vankilaan?

JK: – Kilpi on kirjoittanut juuri siitä, nistä hän eniten pitää: verta, väkivaltaa, raiskauksia jne. Kyllä tällainenkin jumalanpilkka puolaa paikkaansa, mikäli se on hyvin kirjoitettu ja tuo uutta verta kliseihin. Kaikki eivät pidä tällaisesta ”huumorista” – minä ainakin ihastuin juuri siihen latautuneeseen ahdistukseen, josta mainitsit.

KS: – Novellissa *Armo ja anteeksiantamus* on yksi Sidin piirtämä kuva. Tässä on rajua alkuvuormaa. Miten kommentoosit kuvala?

JK: – Kuva syntyi lay-out-vaiheessa, kun jouduin käänymään oheiskuvituksen puoleen. Lueskelin juttua, käännelin ja väännelin sitä, ahersin illat pitkät lyijykynäluonnosten parissa, hiki virtasi jne. Se sopii Veikko Rekusen juttuun ja oli pakko äänkeä mukaan.

KS: – Aioteko joskus tulevaisuudessa pureutua vastaanlaiseen teemaan jollakin tavalla?

JK: – Olen törmänyt jälkeenpäin muutamiin sf-novellistcihiin, joiden sairas mielikuvitus olisi ollut tarpeen Bibliaa julkaistaessa. Ehkäpä *Pater noster* vielä joskus näkee päivänvalon.

Olen viime aikoina kokeillut vähän sitä sun täitä: sanoitusta, runoja ym. Nyt kokeilen sarjakuväkäsikirjoitusta. Työn alla minulla on sellainen barbaari-irvailu ”poikkeavia” ihmisiä vilisevästä maailmasta. Sen työnimmi on *Jorma, kimerikarvia-lainen*.

KS: – Mitä pitäisi tehdä, että pienlehdille saatasiin lisää lukijoita ja lisää tekijöitä?

JK: – Pienlehtien tekijöistä ei ole puutetta, vain *hyvistä* tekijöistä. Markkinat ovat väärällään ala-arvoisia tekeleitä, joita kaikkia ei uskalla ääneen sanoa lehdiksi.

Pienlehtien lukijakunnan laajentamiseksi tarvitaisiin ennen muuta skarppausta tekijäpuolella. Itsenäisyys on valttia. Vasta sen jälkeen voitaisiin toivoa ennakkoluulottomia lukijoita. Lukijoiden vähyyys johtuu myös siitä, ettei moni edes tiedä pienlehtien olemassaolosta. Siksi tarvittaisiin johdinlaista keskitettyä toimintaa. Tällaista onkin jo kehitellyt *Ari Hyvärinen*, joka Helsingissä kerää yhteen eri tekijöiden omakustanteita ja myy niitä edelleen eri tilaisuuksissa ja postitse. Arin osoite on Karistimentieltie 2 A 16, 00920 Helsinki.

Bezbozhnik-lehtiä 1920-luvun lopulta. Ks. lähemmin artikkeli s. 12.

Julkaisija: Vapaa-ajattelijain liitto r.y. Fritänkarnas förbund r.f. Päätoimittaja: Erkki Hartikainen, Antinintie 12, 08700 Virkkala, p. 912/42 954. **Toimitussihteeri ja toimitusta koskevat asiat:** Vapaa Ajattelija, Teuvo Pykön, Siltasaarenkatu 15 C 65 00530 HKI. **Toimitusneuvosto:** Erkki Hartikainen, Ilmari Huuskonen, Paula Vasama, Teuvo Pykön, Juhani Pösö, Timo I. Vasama. **Osoitteenvuotokset, tilaukset, laskutus yms. asiat:** Vapaa-ajattelijain liitto r.y., Siltasaarenkatu 15 C 65 00530 HKI, p. 715 601. Ps-tili 8518-0, STS:n tili 710010-1848812, Op Yhteistuen tili 554223-411 055, Talotili ps-tili 174964-5.

Ilmoitushinta 2,00 mk/pmm. **Liiton toimihenkilötä:** Puheenjohtaja Timo I. Vasama, Lehtolankatu 5, 03600 Karkkila, p. 913/56368. Varapuheenjohtaja Juhani Pösö, Majavatie 14 A 19, 00800 Helsinki 80, p. 789240. Pääsihteeri Erkki Hartikainen, Antinintie 12, 08700 Virkkala, p. 912/42954.

Painopaikka: Kirjapaino Sanan Tie
Tampere 1986

PÄÄSIHTEERIN PALSTA	3
Yrjö Sepänmaa: HUMANISTINEN TAIDEKULTTUURI JA "ESTEETTINEN ATEISMİ"	5
Kari Saari: NÄKÖKULMIA KUOLEMASTA III	9
B. Konovalov: TAISTELEVIVEN JUMALANKIELTÄJEN LIITOSTA	12
VÄLILEHDET	13
Kai Leivo: SILMÄYKSIÄ JEESUSHAHMOON I ..	18
Teuvo Pykön: SILPPUA	20
Kimmo Sundström: BIBLIA PAUPERUM TULEE TAAS	22
VAPAA AJATTELIJAIN 1985 SISÄLTÖ	24
ILMOITUKSIA	26
YLÄTALON JUSSIN KUVA	27
Eeva Arstio: IANKAIKKINEN ELÄMÄ	28

Kannet Leo Anttila

Vapaa Ajattelija 2/86 ilmestyy 1. 4. 1986.
Materiaalin kyseistä numeroa varten tulee
olla toimituksessa 28. 2. 1986 mennessä.

VUOSIKERTA (8 NUMEROA) 60 MK